

esik a gazdasági munkáról. Ilyen TSÉRI VERESTÓI GYÖRGY: *Holtakkal való Barátság* című halotti prédikációs gyűjteménye (1783), melynek első prédikációja „Egy szolga szegődteséről“ szól. — Vagy a H. Gy. Ts. P.: *Természetnek és kegyelemnek iskolája* (Győr, 1775) című mű, amely a természet világát, az állat- és növényvilágot igyekszik megmagyarázni olvasóinak, kenetteljes, biblikus magyarázatok kíséretében.

Nem csökkenteni akarjuk e hiányok kiemelésével ennek az egyébként hasznos könyvészeti összeállításnak az értékét, inkább fel akarjuk hívni a gazdaságtörténészek figyelmét oly munkákra, amelyek címük után nem sejtetnek gazdaságtörténeti adatokat, — oly adatokra, amelyek „*sine lege vagantur*“ (v. ö. MKSzemle, 1938. 322 l.). TR. Z.

Dr. Kertész János: Ezer tanulmány az ezer tó országról.
Finn bibliográfia. Budapest, 1940. 16°. 66 l.

KERTÉSZ JÁNOS az aktualitások bibliográfusa. Célja a népszerű bibliográfia s célját úgy óhajtja elérni, hogy bibliográfiáit a művelt közönség, elsősorban a hírlapírók számára állítja össze, többnyire időszzerű kérdésekről és lehetőleg minél több kérdéstről. A több, mint harminc bibliográfia közül, melyet KERTÉSZ összeállított, csak tíz foglalkozik egyes városok és vármegyék irodalmával, a többi aktuális kérdésekkel. Így 1935-ben összeállította a rutén kérdés bibliográfiáját, 1936-ban a magyar revízió irodalmát, 1938-ban „Lengyelország a magyar sajtóban“ című munkát, 1939-ben a Szepesség bibliográfiáját stb. és 1940-ben egy finn bibliográfiát. KERTÉSZ JÁNOS törekvése a közönség számára hasznos lehet, hiszen a bibliográfia célja az érdeklődők útbaigazítása s mivel a laikus közönséget elsősorban az aktualitások érdeklik, szükséges, hogy a bibliográfia is alkalmazkodjék a közönség ízléséhez. Persze nagy hátrányuk az ilyen „időszzerű“ bibliográfiáknak az, hogy sietni kell az összeállításukkal, sebtiben összeszedni annyi címet, amennyit éppen lehet, hogy az aktualitások időközben el ne avuljanak. Ezért sokszor fontos és jelentékeny munkák maradnak ki belőlük. KERTÉSZ bibliográfiája előszavában maga is bevallja: „Ez az összeállítás tulajdonképpen csak bibliográfiai vázlat, még sok könyv és cikk hirdeti az ezer tavas ország kultúráját. De a rohanó ma világában... szükséges, hogy az aktualitások számára is legyenek forrásművek. Hiszen a ma élő ember, különösen az író, nem ér rá arra sem, hogy témájához szükséges anyag után kutasson, ha azonban rendelkezésére állanak bibliográfiai munkák, úgy gyorsabban tud eligazodni a könyvek millióinak tömegében...“ A sietséggel magyarázható például az, hogy SZINNYEI JÓZSEF „*Magyar nyelvhasznítás*“-a, mely a finn-ugor összehasonlító nyelvészet egyik alapköve, kimaradt a bibliográfiából.

A bibliográfia nyolc fejezetre oszlik. 1. Finnországot és a finn népet ismertető általános tanulmányok. 2. Magyar- finn kapcsolatok. 3. Mező- és erdőgazdálkodás, földkérdés, állattenyésztés. 4. Földrajz. 5. Statisztika. 6. Külpolitika. 7. Finn-orosz háború. 1939—1940. 8. Irodalom, művészet, zene, nyelvészet. Az egyes fejezeteken belül külön foglalja össze az önállóan megjelent munkákat szerzővel, majd anélkül s külön a folyóiratokban megjelent cikkeket. Az önálló munkáknál a megjelenési helyet, évet és lehetőleg a kiadót is feltünteti. Főleg a magyarnyelvű műveket sorolja fel, de sok idegennyelvűt is megemlít, az előszóban azonban panaszkodik, hogy külföldi folyóiratokhoz nem igen tudott hozzájutni, tehát ezek anyaga is kimaradt összeállításából. Valószínűleg a gyors munka következménye az is, hogy míg például SZINNYEI „*Finn-magyar szójegyzék*”-ét mind a finn-magyar kapcsolatokról, mind a nyelvészeti munkákról elnevezett fejezetben is megtalálhatjuk (ami tulajdonképpen jó, mert megkönnyíti a kutatók munkáját), addig ugyancsak SZINNYEI „*Finn-magyar szótár*”-át és „*Finnisch-ugrische Sprachwissenschaft*” című munkáját már csak a nyelvészeti részben említi meg. Ma legidősebb fejezete az 1939—40. finn-orosz háborúról szóló, mely legjobban megközelíti az aktuális bibliográfia fogalmát.

KERTÉSZ bibliográfiája alkalmi bibliográfia s így nem lehet célja sem a teljesség, sem a módszeresség, az ilyen bibliográfiák célja a gyorsaság és áttekinthetőség s ezt a célt KERTÉSZ bibliográfiája el is érte.

A *Könyv* a Szent Imre herceg kiadóvállalat kiadásában jelent meg, s az értékesítéséből származó teljes bevételt a finn Vörös kereszt számára ajánlotta fel a szerző.

MOKCSAY JULIA.

Dubovitz István : A magyar földrajzi irodalom 1937. Budapest, 1939, Magyar Földrajzi Társaság, VII + I + 37 + I l. 8°. (Klly. a Földrajzi Közlemények LXVII. [1939.] kötetéből.)

A szerző immár másodszor lép földrajzi bibliográfiájával a nyilvánosság elé, miután 1938-ban már összeállította az 1936. év földrajzi irodalmát. A jelen bibliográfia lényegében ugyanolyan elvek alapján készült, mint az előző, tehát szintén szakcsoportok szerint közli a címeket és névmutatóval ezúttal sincsen ellátva. A szerző alapos munkájáról fogalmat alkothatunk magunknak abból, hogy az önállóan megjelent műveken kívül még 784 kötet hazai és külföldi folyóiratot, értesítőt nézett át és összesen 868 címet közöl. A dolog természetéből folyik, hogy aránylag a legtöbb címet Európa és különösen Magyarország földrajzára vonatkozólag közli, minthogy idegen szerzők Magyarországra (és elcsatolt részeire) vonatkozó munkáit is felvette gyűjteményébe, továbbá, mert a hazai irodalom természetszerűleg első-